

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: NaturErhvervstyrelsen

Enhed/initialer: Center for Fiskeri/ ANBO

Sagsnr.: 13-7400-000040

Dato: 17. september 2013

Referat af møde i Muslingeudvalget den 28. august 2013 kl. 13-16 i NaturErhvervstyrelsen - mødelokale Spirerummet

Mødedeltagere:

Danmarks Fiskeriforening:	Ole Lundberg Larsen, Henrik Lund, Jan Hansen, Sofus Iversen (næstformand Centralforeningen)
Foreningen Muslingeerhvervet: Konsumfiskeindustriens	Viggo Kjølhede
Arbejdsgiverforening:	Søren Mattesen, Jesper Toft
DTU Aqua:	Jens Kjærulf Petersen, Louise Poulsen
Danmarks Naturfredningsforening:	Henning Mørch
WWF:	Mette Blæsbjerg
Naturstyrelsen:	Marie-Louise Krawack
Center for Kontrol (fiskeri):	Søren Palle Jensen, Stig Prüssing
Center for Fiskeri:	Jakob Munkhøj Nielsen, Anja Boye (ref.)

Dagsorden

1. Velkomst v/NaturErhvervstyrelsen
2. Præsentation af den nye muslingepolitik v/ NaturErhvervstyrelsen
3. Drøftelse af konsekvensvurderinger for Lovns Bredning og Løgstør Bredning
 - a) Præmisser for konsekvensvurderingerne v/ NaturErhvervstyrelsen
 - b) Gennemgang af konsekvensvurderingerne v/ DTU Aqua
 - c) Drøftelse af vilkår til fiskeriet v/ NaturErhvervstyrelsen
 - d) Kort præsentation af fiskeri efter søstjerner- udøvet i efteråret 2012 og foråret 2013 i Limfjorden uden for Natura 2000 områderne v/ Danmarks Fiskeriforening
4. Østers fiskeri
 - a) Præsentation af bestandsvurdering vedrørende østers v/ DTU Aqua (der udsendes ikke materiale forud for udvalgsrådet)
 - b) Kort om den videre proces fra modtagelse af rådgivning til stillingstagen vedr. fiskeri
5. Gensidig orientering om verserende initiativer
6. Evt.

Referat

Ad 1. Velkomst v/NaturErhvervstyrelsen

Formand Jakob Munkhøj Nielsen bød velkommen. Efter kort bordrunde og velkomst til nyt medlem Sofus Iversen (ny næstformand i Centralforeningen Limfjorden) blev dagsordenen vedtaget uden bemærkninger/ tilføjelser af nye punkter.

Ad 2. Præsentation af den nye muslingepolitik v/ NaturErhvervstyrelsen

Anja Boye præsenterede den nye muslingepolitik for Muslingeudvalget (jf. vedlagte power point). Muslingepolitikken fastsætter målsætninger og forvaltningsprincipper for muslingeskrab og øvrig muslingeproduktion i Natura 2000 områder. Muslingeskrab og øvrig muslingeproduktion skal leve op til EU's miljødirektiver.

Fødevarerministeriet arbejder for en helhedsorienteret forvaltning, hvor forskellige produktionsformer i samspil skal sikre en bæredygtig muslingeproduktion med mindre miljøpåvirkning end i dag. Der opereres med 3 spor i politikken, hvor spor 1 handler om muslingeskrab, spor 2 om øvrig muslingeproduktion, mens spor 3 omhandler den fremtidige muslingeproduktion, hvor samtlige produktionsformer sammentænkes. Muslingepolitikken opstiller en model for acceptabel arealmæssig kumulativ påvirkning, som fastsættes til 15 % med mulighed for reduktion de kommende år til 13 %. Muslingepolitikken opstiller endvidere milepæle for linedyrkning og kulturbankeproduktion med det formål, at fremme andre muslingeproduktionsformer end muslingeskrab. Endeligt angiver muslingepolitikken hvilke præmisser der indgår i den endelige vurdering af fiskeriets betydning for lokaliteternes integritet. Fødevarerministeriet ønsker åbenhed omkring forvaltningen ser frem til at få muslingepolitikken implementeret i forvaltningen.

Muslingeudvalget og andre relevante aktører vil blive inddraget i implementeringen af muslingepolitikken. NaturErhvervstyrelsen har igangsat arbejdet med formulering af udkast til køreplan for implementeringen, som styrelsen vil præsentere og drøfte med udvalget i løbet af efteråret. Der indkaldes til særskilt udvalgsmøde derom.

Efter præsentationen havde udvalget mulighed for at stille spørgsmål.

Konsumfiskernes Arbejdsgiverforening spurgte nærmere ind til mærkning og certificering, som er angivet under spor 2 (Grøn omstilling af fremtidens muslingeproduktion). Ifølge Søren Mattensen har industrien hidtil finansieret certificering af muslinger. Der blev i den forbindelse spurgt til, om der som led i implementeringen vil være midler at søge om til denne aktivitet, herunder om ministeriet har andre certificeringer i tankerne.

Endvidere fremførte Søren Mattesen og Danmarks Fiskerforening (DF) ønske om fokus på flere-årige licenser på den korte bane med det formål at sikre rettidig opstart af fiskeriet og økonomisk sikkerhed for fiskerne i deres fiskeri.

DN fremhævede, at relevante aktører ift. linedyrkning ikke deltager i Muslingeudvalget. Styrelsen er opmærksom herpå og oplyste, at Dansk Akvakultur er medlem af udvalget, samt at udvalget kan invitere relevante organisationer mv. til at deltage i konkrete situationer. DF spurgte ind til flere-årige licenser og hvornår de vil være en realitet – herunder om muligheden for en model hvor tilladelserne løber i op til 13 måneder. Center for Fiskeri ser flere-årige licenser som et af de elementer der skal ses nærmere på i selve implementeringen.

Center for Fiskeri vil indkalde udvalget til opstartsmøde i løbet af efteråret, hvor styrelsen vil præsentere en køreplan for implementeringen af politikken, som udvalget kan tage udgangspunkt i ved de kommende drøftelser.

Ad 3. Drøftelse af konsekvensvurderinger for Lovns Bredning og Løgstør Bredning

De fremsendte konsekvensvurderinger har været i høring i udvalget. Høringen gav ikke anledning til skriftlige bemærkninger.

a) Præmisser for konsekvensvurderinger v/ NaturErhvervstyrelsen

NaturErhvervstyrelsen oplyst, at man igen i år har fastlagt en række vilkår forud for bestilling af konsekvensvurderingerne med det formål, at få målrettet effekten af fiskeriet. Konsekvensvurderingerne tager dermed udgangspunkt i den minimumsdybdegrænse, som styrelsen vil stille samt vilkår om anvendelse af bl.a. den lette skraber, antal fartøjer i hvert område, genudlægning af større sten mv.

Præmisser for 2013/2014:

Løgstør Bredning

- Dybdegrænsen fastsættes til 5 meter og enkelte steder 6 m
- Der er ansøgt om kvote på 20.000 ton inkl. 5.000 ton til omplantning. Idet muslingebestanden er gået tilbage ift. forrige sæson – har Center for Fiskeri anmodet DTU Aqua om, at rådgive om en bæredygtig kvote
Dybdegrænse for fiskeri efter 7.000 ton søstjerner følger dybdegrænserne for muslingefiskeriet.

Lovns Bredning

- DTU Aqua er anmodet om, at konsekvensvurdere et fiskeri på 20.000 ton inkl. omplantning, som af erhvervet ønskes begrænset til 2 områder – herunder at rådgive om bæredygtig kvote, hvis 20.000 ton ikke vurderes bæredygtigt.
- DTU Aqua er endvidere anmodet om, at redegøre for de konsekvenser der måtte være for udpegningsgrundlaget som følge af placeringen af fiskekasserne. Klar præmis om, at placering af fiskekasser ikke er i konflikt med ålegræs i sin nuværende og potentielle udbredelse.
- Dybdegrænse for fiskeri efter 2.000 ton søstjerner fastsættes til 5 m.

Søstjernefiskeri

Der er ansøgt om fiskeri efter søstjerner i begge Natura 2000 områderne (2.000 ton i Lovns og 7.000 ton i Løgstør). DTU Aqua er derfor anmodet om at foretage konsekvensvurdering af søstjerne fiskerier – herunder beregne den påvirkning, som søstjernefiskeri vil medføre og indeholde dette i afsnittet om de samlede kumulative påvirkninger.

Kumulative påvirkninger

DTU Aqua er anmodet om, at anvendelse af GPS og sensor data i fiskeriet indeholdes i konsekvensvurderingerne.

b) Gennemgang af konsekvensvurderingerne v/ DTU Aqua

DTU Aqua præsenterede de to konsekvensvurderinger, herunder det ansøgte fiskeri efter søstjerner (præsentation vedlagt).

DTU Aqua havde i sin præsentation fokus på ålegræs og makroalger, hvor nye metoder og data bl.a. er anvendt. Ålegræs udbredelsen vil fremover blive målt ud til 8 m's vanddybde. Angående makroalger, er der ingen konflikt mellem det ansøgte fiskeri og markoalgers udbredelse, mens der for Løgstør Bredning ses en mindre påvirkning ift. forrige sæson. Denne forskel skyldes en større viden om makroalgers udbredelse og sammensætning i bredningen.

DTU Aqua oplyste endvidere, at instituttet vurderer den ansøgte kvote på 20.000 ton for Lovns Bredning bæredygtig. Der er ansøgt om fiskeri i 3 udlagte fiskekasser. DTU Aqua anbefaler, under hensynstagen til ålegræs og muslingers biomasse, at der udlægges 3 fiskekasser.

Angående Løgstør Bredning, vurderer DTU Aqua, at den ansøgte kvote på 20.000 ton ikke er bæredygtig for muslingebestanden. Instituttet anbefaler en kvote på 10.000 ton.

DTU Aqua præsenterede deres rådgivning om det ansøgte fiskeri efter søstjerner. Der foreligger på nuværende tidspunkt begrænset viden om søstjernevoddets påvirkning og fangsteffektivitet. Opgørelsen af de kumulative påvirkninger som følge af søstjernefiskeri er således behæftet med en vis usikkerhed – en usikkerhed som DTU Aqua i takt med at viden indsamles vil reduceres. DTU Aqua oplyste om indsendt projekt til EFF-fælles initiativer, som instituttet håber på, opnår finansiering.

DTU Aqua præsenterede opgørelsen af fiskeriet kumulative påvirkninger – muslingefiskeri og søstjernefiskeri. Det ansøgte fiskeri vil påvirke mindre end den fastsatte værdi for acceptabel kumulativ påvirkning på 15 %.

Opgørelsen af de kumulative påvirkninger: Løgstør Bredning (jf. konsekvensvurderingen)

	Gendannelsestid	Kumuleret påvirkning			Samlet
		Muslingefiskeri		Søstjernefiskeri	
Muslingebestand	3	6,1(*)	3,8 (**)	0,49	4,3
Makroalger	5	7,2	4,9	3,7	8,6
Bundfauna	2-4	7,4	5,6	2,5	8,1
Ålegræs	>20	0	0	0	0

*) Kvote: 20.000 ton inkl. omplantning

***) Kvote: 10.000 ton inkl. omplantning

Fiskeri efter 10.000 ton blåmuslinger vil påvirke 1,9 % af arealet. Hertil kommer arealpåvirkning på 4,9% som følge af fiskeri efter 7.000 ton søstjerner.

Opgørelsen af de kumulative påvirkninger: Lovns Bredning (jf. konsekvensvurderingen)

	Gendannelsestid	Kumuleret påvirkning			Samlet	
		Muslingefiskeri		Søstjernefiskeri		
Muslingebestand	3	9,5 (*)	7,2 (**)	4,8 (***)	0,45	5,3
Makroalger	5	4,7	3,7	2,5	2,1	4,6
Bundfauna	2-4	9,4	7,1	4,7	2,3	7,0
Ålegræs	>20	0	0	0	0	0

*) Kvote: 20.000 ton inkl. omplantning

***) Kvote: 15.000 ton inkl. omplantning

****) Kvote: 10.000 ton inkl. omplantning

Fiskeri efter 20.000 ton blåmuslinger vil påvirke 9,4 % af arealet. Hertil kommer arealpåvirkning på 4,5% som følge af fiskeri efter 2.000 ton søstjerner.

DN og WWF var positive overfor de præsenterede data omkring makroalger, som er blevet væsentligt forbedret siden sidste år. DTU Aqua oplyste endvidere, at de har ansøgt om midler til et projekt om makroalger under EFF (tilsagn netop afsendt til DTU Aqua). Fremadrettet vil undersøgelser af makroalger bl.a. blive foretaget ud til 8 m vanddybde – ligesom det allerede igangsatte arbejde med kortlægning af makroalgearter og deres udbredelse vil fortsætte.

Danmarks Fiskeriforening (DF) efterspurgte opgørelse af de positive effekter ved muslingefiskeri, herunder søstjernefiskeri i konsekvensvurderingerne, samt om der vil ske tilpasninger ift. måltallene for fugle. Naturstyrelsen oplyste, at der for enkelte områder allerede er sket tilpasninger samt der ses på måltallene i de kommende Naturplaner også.

Udvalget drøftede kort det ansøgte fiskeri efter søstjerner – herunder det historiske søstjernefiskeri tilbage i 1970'erne og tidligere. Udvalget havde ingen bemærkninger til den ansøgte kvote. DN fremhævede, at søstjernebestanden ikke skal fiskes ned, idet den er naturligt forekommende i Limfjorden.

DF spurgte til opgørelsen af arealpåvirkningen som følge af søstjernefiskeri – en opgørelse, som er behæftet med en vis usikkerhed. I sidste ende kan fiskeri efter søstjerner betyde en reduktion i fiskeri efter blåmuslinger pga. kravet om maksimal kumulativ påvirkning på 15 %. DTU Aqua oplyste, at instituttet har ansøgt om EFF midler til et søstjerneprojekt, som netop skal undersøge arealpåvirkningen af søstjernevoddet nærmere.

WWF spurgte til den relative store stigning i muslingebestanden i Lovns bredning – og om samme positive udvikling ses for fx makroalger. Ifølge DTU Aqua ses samme udvikling ikke for de øvrige økosystemkomponenter – den konkrete forklaring kendes ikke, men kan skyldes sigtddybden som ikke er væsentligt forbedret samt mangel på substrat.

c) Drøftelse af vilkår til fiskeriet v/ NaturErhvervstyrelsen

Søren Palle Jensen gennemgik de vilkår, som på forhånd kan opstilles for fiskeriet. Der er ikke nye vilkår til fiskeriet sammenlignet med sidste års vilkår. Vilkårene omfatter dybdegrænse, genudlægning af sten, max. antal fartøjer pr. produktionsområde, krav om anvendelse af GPS/sensor udstyr, mv.

Der vil som i muslingefiskeriet blive stillet krav om anvendelse af GPS/ sensor udstyr i søstjernefiskeriet – ligesom samme dybdegrænse skal efterleves.

d) Kort præsentation af fiskeri efter søstjerner – udøvet i efteråret 2012 og foråret 2013 v/ Foreningen Muslingeerhvervet

Viggo Kjølhede præsenterede det fiskeri efter søstjerner, som først blev udøvet på forsøgsbasis i efteråret 2012 og senere i foråret 2013, som reelt fiskeri. De opfiskede søstjerner har været afsat til en fiskemelsfabrik i Cuxhaven, Tyskland.

6 muslingefartøjer har deltaget i fiskeriet. Søstjernefiskeriet har en mindre bifangst af bl.a. tomme skaller, krabber og søpunge (ca. 10 %). Søstjernebestanden er kraftig voksende i Limfjorden og muslingefiskerne ser en fordel i at opfiske dele af denne bestand. Den tilladte kvote var 2500 ton, hvoraf 1400 ton blev landet. Analyser viser at proteinindholdet er 40-50 %.

Der arbejdes videre med lokal afsætning af de opfiskede søstjerner, hvilket er af stor betydning for rentabiliteten i søstjernefiskeriet, samt for miljøet idet fjernelse af søstjerner også betyder fjernelse af næringsstoffer.

Ad 4. Østersfiskeri

Formanden orienterede kort om status vedr. østers. NaturErhvervstyrelsen modtog den 27. august 2013 den videnskabelige rådgivning. Styrelsen har derfor ikke haft mulighed for at se nærmere på rådgivningen, herunder at inddrage Muslingeudvalget inden dagens møde. Den modtagne rådgivning vil blive sendt i høring i Muslingeudvalget medio september 2013.

a) Præsentation af bestandsvurdering vedrørende østers v/ DTU Aqua (der er ikke udsendt materiale forud for udvalgsrådet)

DTU Aqua præsenterede deres bestandsvurdering af østers. Østersbestanden er fortsat faldende i Limfjorden – dog har der i år været en relativ høj rekruttering af spat.

Den aktuelle bestand er karakteriseret ved at bestå af primært gamle individer med lav vækstrate – og der har ikke været en væsentlig rekruttering siden 2005. Østersbestanden i Limfjorden er faldet fra ca. 1400 ton i 2012 til ca. 1100 ton i 2013. Til sammenligning er bestanden i Nissum Bredning faldet fra ca. 1500 ton i 2012 til 679 ton i 2013 på trods af, at der ikke har været fiskeri i området.

For 2013/2014 sæsonen vurderer DTU Aqua, at en kvote på 130 ton vil være bæredygtigt, og vil påvirke østersbestanden i Limfjorden i begrænset omfang.

DTU Aqua præsenterede kort deres samarbejdsprojekt med Centralforeningen Limfjorden om østersbestandsophjælpning i Limfjorden. De udsatte 'sokker' er blevet flyttet til dybere vand efter succesfuld rekruttering.

b) Kort om den videre proces fra modtagelse af rådgivning til stillingstagen vedr. fiskeri v/ NaturErhvervstyrelsen

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om den kommende proces vedr. østers. Den modtagne rådgivning vil blive sendt i skriftlig høring i udvalget, hvorefter NaturErhvervstyrelsen vil tage endelig stilling til, om der kan åbnes for fiskeri efter østers samt på hvilken kvote.

Der er ansøgt om opstart af østersfiskeriet pr. 7. oktober 2013, hvilket vil imødekomme den efterspørgsel der er til de forskellige østers arrangementer medio oktober på Mors og i København.

Ad 5. Gensidig orientering om verserende initiativer

NaturErhvervstyrelsen orienterede om det indkaldte møde vedr. muligheder for kommerciel udnyttelse af den invasive Stillehavsøsters. Styrelsen ønsker, at drøfte mulighederne for på forsøgsbasis, at udnytte arten kommercielt. I den forbindelse skal der ses på fordele og ulemper ved kommerciel udnyttelse, idet der er tale om skrabevirksomhed i et naturbeskyttet område. En lang række interessenter er indkaldt til dette møde.

Workshoppen afholdes i NaturErhvervstyrelsen den 2. oktober 2013.

Ad 6. Evt.

Næste møde i Muslingeudvalget forventes afholdt i løbet af efteråret, hvor fokus vil være på implementering af muslingepolitikken.